

Opowiedziane

<https://opowiedziane.ipn.gov.pl/ahm/wspomnienia/38311,Toporowski-Stanislaw-Marian.html>
2024-05-10, 10:26

Aby zobaczyć odtwarzać, włącz
JavaScript

Pliki do pobrania

[N0550_Stanisław_Marian_Toporowski_transkrypcja_nagrania.pdf, 259.2 KB, 26.05.2023](#)

Świadek historii Stanisław Marian Toporowski

Sygnatura
N0550

W relacji między innymi

Uczestnik II wojny światowej oraz powojenny działacz
kombatancki, kawaler Orderu Virtuti Militari.

Jest początek lat czterdziestych, łagry nad Morzem Białym.
Dwudziestoletni Stanisław Toporowski jako więzień
sowiecki odbywa karę 5 lat pozbawienia wolności za próbę
„nielegalnego przekroczenia granicy” z Rumunią. Warunki
bytowe są bardzo ciężkie, więźniowie pracują przez 10
godzin dziennie, w zamian dostają porcję 300 gram chleba,
mąkę i wodę. Wielu z nich umiera na skutek różnych
chorób. Spotykają się też z sadyzmem ze strony
strażników. Stanisław, chcąc przetrwać i choć trochę

poprawić swoje warunki, zgłasza się do „brygady zbójów” – grupy składającej się z kryminalistów, którzy dostają większe porcje żywnościowe. W zamian obiecuje nadzorującemu go strielokowi, że gdy tylko Rosjanie zwyciężą w wojnie z Niemcami, ten otrzyma od jego ojczyma – właściciela fabryki ubrań – sowitą nagrodę. Kilka tygodni później faktycznie Niemcy atakują ZSRS i rozpoczyna się nowy etap wojny. W tydzień po jej wybuchu wszyscy więźniowie zostają zwolnieni. Stanisław wraz z innymi kolegą dociera do miejsca formowania się polskiej armii.

Data urodzenia

08.09.1920 r.

Data nagrania

26.05.2012 r.

Miejsce nagrania

Konsulat Generalny RP, Toronto, Kanada

Realizacja

Biuro Edukacji Narodowej

Temat

[armia Andersa](#), [emigracja](#), [II wojna światowa](#), [Kanada](#), [Polacy na frontach](#), [PSZ na Zachodzie](#), [Wielka Brytania](#)

Język

Polski

Biogram świadka

STANISŁAW MARIAN TOPOROWSKI

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)